

rendelet
nek nyil-
kezeihez
lőlegesen
ott elis-

egyenlő
árverés
nap, a
nap alatt,
titott 5%
csei kir.
bályszerű
a vételár
ni.

etbe fog
pontjai
ásbíróság
ség elől-

kvi ható-
november
Szabó.
aljárásbíró.

nát
gybani
skerek
velőség.

vasutak.
Zágráb.

üzletve-
leg a kö-
szükséges
ezennel

az alábbi

ométer

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 »
Negyedévre — — — — 6 »
Egy óra — — — — 2 »
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1901.

XXX. évfolyam. 267. szám.

Csütörtök, november 21.

Ellenzék Torontálban.

Nagybeeskerek, november 21.

III.

Ismétlem, hogy örömmel üdvözöljük azt az ellenzék, mely életet és színt visz a törvényhatósági bizottságba. Azonban nem egyszer volt alkalmunk tapasztalni, hogy az ellenzék két nagy hibában szenved. Az egyik az, hogy a nagy lelkesedés, melylyel tagjai neki látnak az ellenőrzés nehéz munkájának, csak szalmatűz. A másik — s ez a legnagyobb — baj, hogy nem marad meg a tárgyilagosság medrében, hanem személyeskedéssel igyekszik magára vonni a nagyközönség figyelmét és elismerését, nem is szólva arról, hogy nem elevevesség, hanem visszavonást és magánérdeket visz a gyűlésterembe. Ha a most alakult ellenzék nem fog ebbe a hibába esni, mi leszünk az elsők, kik azt köszönettel és elismeréssel feljegyezzük. De ha ők is ebbe a hibába esnek, akkor mi és velünk együtt igen sokan azt mondják: inkább uralkodjék tovább a közöny, akkor elhagyatva bár, de teljesítsék tovább is bizalmasaink kötelességüket.

Félünk, hogy az ellenzék tüze szalmatűz leend, mert ismert tagjai legnagyobb részt nem új alakok, hanem régi tagjai bizottságunknak, kik nem egy ízben szaladtak már el 11 órakor sörözni és hagyták a közügyet közügynek lenni. Félünk, hogy szalmatűz lesz csak a nagy lelkese-
dés, mert az összetoborzott ellenzék között nem egy van olyan, ki tényekben és megnyilatkozásokban nyilvánuló fényes multjával végleg szakítani nem akar, hanem az ellenzéki toborzóknak jobbát csak a pillanatnyi felhevülés meggondolatlanságában nyújtotta oda és tartunk tőle végül, hogy csak szalmatűz leend a

nagy harci riadó vége, mert az ellenzék ifju tagjainak közigazgatási tapasztalata nincsen és előttük ismeretlen valamiért csak addig fognak a sorompóba lépni, a meddig a tisztújításnál bíráltság nélkül az x-et vagy az y-t fogják támogatni, a szerint amint a párt emberének vallja vagy nem vallja magát.

Ha pedig aggályaink helyesek, ha ez a nem országosnak, hanem csak vármegyeinek hirdetett ellenzék lelkesedése valóban szalmatűz, akkor kár ezt az ádáz játékot tüzni, kár a vármegye békéjét egy pillanatra is mezzavarni.

Ha nem áll aggályunk, ha az ellenzéknek elhatározott szándéka a vármegyei életet a közérdek szolgálatában tartósan ében tartani, akkor kalapot emelünk előtte, de egyszersmind számolva az egyéni gyengeséggel, számolva az ellenzék egyes alakjaival és mérlegelve azon valódi okokat, mely őket az ellenzékbe hajtá, nem hallgathatjuk el azon másik aggályunkat, hogy ez az ellenzék, egyes tagjai nem fognak megmaradni a tárgyilagosság medrében és nem elevevességet, hanem visszavonást hoznak be a közgyűlés termébe.

Ezen feltevéstünket megerősíti nagyszentmiklósi tisztelt kollegánk, ki az ellenzéknek legutóbbi alakuló előértekezletén részt vett és az ottan tapasztaltak közvetlen hatása alatt a vármegye politikai és gazdasági fellendülését az által látja biztosítottnak, mert a vármegye vezetésében a rég várt változás rövidesen bekövetkezik? És ugyanezen értekezlet tapasztalatok hatása alatt leáldozóban lévőnek látja azon patriarchalis életet, midőn a főszolgabírák a felettük álló megyei urak privát céljait szolgálják.

Ilyen bevezetés után nem várhatjuk,

hogy az alakuló ellenzék tárgyilagosa maradjon, hanem félünk kell, hogy a vármegye fejének, talán fejének fölfalása után sorba kerülünk mindannyian, kik auf Gnade und Ungnade meg nem adjuk magunkat a ma még ismeretlen célu és ködbe burkolt háttérü ellenzéknek.

A vármegye nyomorultjai.

— november 21.

A legkérelmetlenebb vádaskodó, a soha nem okoskodó statisztika tükrére megrendítő képet vetett ismét az élet. Azoknak a szerencsétlen páriáknak készített rubrikát, akik elvesztek magukra s a társadalomra egyaránt. Az elméjükben elborult nyomoruságos embereket vették számon az országban s olyan felelmetesen nagy lett ez a szám, hogy az ijedt megdöbbenés szinte kételkedni szeretne a számok valóságában.

Közel harmincezer ilyen elmenyomórékja van az országnak s a szám megdöbbenő voltát csak az teszi még szomorubbá, hogy ez a rengetek élőhalott itt él közöttünk szétszórva terhenek, kinnak, rettegést keltő szánalmas tehetetlenségében. Nyolcszázkilencvennyolc ilyen élőhalottja van a mi vármegyéneknek s harminc Nagybeeskerek városának. Minden kétezer lakosból három elmenyomórékja van tehát Torontálnak, olyan szám, aminőhöz fogható egyetlen vármegye sem mutat ki.

Az orvosi tudomány talán belemélyedhetne a kérdésbe, hogy mi okozza ezt a rettenetesen szomorú képet. A laikus embernek csak az a másik statisztika jut eszébe, a melyben szintén előljár a mi vármegyénk: a tüdővész gyilkos betegsége. Ezzel a két rubrikával mi járunk elől a közegészség statisztikájában, a miénk a szomorú vezetés dicsősége. Pszikiátorok dolga az első, a társadalom csak fájó rezignációval veheti tudomásul az ő cselekedetüket; a társa-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Lispeth.

Sonoo és Jadeh leánya volt, kik a hegyek közt laktak. Az egyik esztendőben nem termett tengeri és két medve elpusztította a földjüket, épp a suttlegi völgy felett, Kotgarh mellett; a következő esztendőben keresztényekké lettek és kis leányukat elvitték a hittérítőkhöz, keresztelőre.

A kothgarti helytartó Elisabethnek nevezte el. pohari nyelven ebből lett a kis „Lispeth“.

Később a kolera elvitte Jadeht és Sonoot és a gyermek egyedül maradt.

Nem tudom, hogy a keresztény hitvallás megjavította-e Lispethet, külsőleg azonban igazán bájos volt; görög arca volt, olyan arca, a milyent a festők gyakran odavarázsolnak a vászonra anélkül, hogy csak egyetlenegy találozta volna is.

Elefántcsontszínű volt a bőre, csodálatosak a szemei, karcsu a termete és ha a hittérítők nem öltöztették volna a rendes, színes vászonba, vadászó Dianának lehetett volna tartani.

Lispeth ellenkezés nélkül fogadta a kereszténységet és önmegadással rendelte magát alá. Honfítarsai irítottak tőle, mert „mensahib“ lett belőle, aki naponta mosdott. A helytartó felesége nem tudta, hogy mit tegyen vele, mert végre is egy oly isteniesen szép lánytól nem lehet kívánni, hogy poharakat és tányérokat öblögessen.

Játszott a házbeli gyermekekkel, eljárt a vasárnapi oktatásra, elolvasott minden könyvet, amely a kezébe akadt és úgy szépült napról-

napra, mint valami mesebeli királykisasszony. A helytartó felesége Simlába akarta küldeni szolgálatba, Lispeth azonban nem engedelmesskedett. Ő teljesen boldognak érezte magát Kotgarban.

Egy napon, tizenhétéves kora felé, sétálni ment igen messzire. Estefelét tért csak vissza és valami igen nehezett cipelt.

A helytartó felesége a szalonban szendergett. Lispeth bement. Kicsit habozott, aztán letette a terhét, mely kimerült, erőden volt, a kerevetre. És szólt:

— Ez a férjem, a Bagi felé vezető uton találtam. Megsebesült; ápolni fogjuk és ha meggyógyul, a főtisztelendő ur majd összead bennünket.

Ez volt az első eset, hogy Lispeth férj hezmenéséről szólt; az az ember azonban, aki a kereveten feküdt, rászorult, hogy nyomban gondozásba vegyék. Fialat angol volt, mely sebbel a fején.

Lispeth elmondta szépen csengő hangján, hogy a „Khud“ aljában találta és elhozta az udvarra. Alig lélekzett és elájult.

Lefektették.

A helytartó, akinek némi orvosi ismeretei is voltak, tőle telhetőleg ápolta. Lispeth az ajtó mögött lesett és várta, hogy mikor segíthet. A lelkésznek kijelentette, hogy annak az idegennek akar a felesége lenni. A helytartó és a felesége sokat beszéltek neki illetlen és helytelen viselkedéséről.

Lispeth figyelmesen hallgatta őket és kijelentette, hogy elhatározásában semmi sem fogja őt megintatni.

A keresztény hitvallásnak hosszú gyakorlata kell arra, hogy a vad ösztönök eltűnjenek és hogy például az indiai leány bele ne szeres-

sen a legelső emberbe, aki eléje kerül... Lispeth megtalálván az ő szívének választottját, nem bírta megérteni, miért hallgattassa el érzelmeit. De mert nem akarta, hogy elküldjék a misszióházból; hallgatott, azzal a föltevessel, hogy az ifju angolt egybekelésük napjáig gondozni fogja. Ez volt Lispeth terve.

Két hétig tartó láz után a sebesült felépült és megköszönte a gondos ápolást a helytartónak, a feleségének és Lispethnek — főképp Lispethnek.

Elmondta minden vezeték- és keresztnevét, valamint azt is, hogy a simlai hegyek közt jár növények és pillangók gyűjtésére. Elbeszélte, hogy lecsuszott egy szikláról, miközben egy korhadt fatörzsről egy lepkét akart elfogni, — lebukása után pedig cserben hagyták a szolgái, sőt máhát is elvitték magukkal. Amint teljesen felgyógyul, visszamegy Simlába és abbahagyja oly nagyon is kellemetlen kiábrándulásait...

Lispeth nem hallgatott a lelkész tanácsára; ez pedig, akit egy kicsit bántott is a dolog, elmondta az ifju angolnak, hogy mily különös lelkiállapotban van a leány. Az utazó sokat nevetett a regényes és érzélgős beszélyn; idill a Himalájában! De mert otthon jegyese volt egy missnek, nem akarta a leányt hasonló érzelmekkel bátorítani. Azért tovább is elbeszélgetett vele, hosszú sétákra jártak együtt, udvarolt is egy keveset és becéző neveken szólított. Nem tulajdonított semmi különös jelentőséget ez apróbb mozzanatoknak Lispeth pedig örökös álomban vélt élni. Boldog volt ezalatt a két hét alatt, mert talált egy szeretni való férfit.

Nem titkolta érzelmeit. Sokkal féltelenebb és sokkal természetesebb volt ő.

Amikor az ifju elutazott, elkísérte a he-

dalom kötelessége, hogy számoljon a másikkal. A sorvasztó kórra gyógyító irt kereső tudomány látjuk milyen kétségbeesett harcra kezdett a gyilkos betegséggel s ha gyógyítani nem is képes, de gátat vet rombolásának, enyhíti rettenetességeit s talán itt ott még gyógyít is. A főváros társadalmát a napokban avatta fel a tüdőbeteg legelső szanatóriumát a környék filléreiből. Akik kezdték, mozgatták s dülöngésködtek a dolgot, nem állottak meg az első épületnél. Tervben van már a második s jön talán sorba több is.

Vajjon nem terelhetnénk-e a környék figyelmét ide a mi vármegyénkire, a mi gyámoltalan betegeinkre, ha beállanánk mi is, egyesek és hatóságok a munkálkodók sorába, hogy emlékedjék háza itt is a környéknek a mi és az egész jószívű társadalom munkálkodásából. Környékületet kérni nemcsak nem szégyen, de emberbaráti kötelesség is akkor, ha nem telik a magunk erejéből.

Az elmenyomórököket im most gondoskodásába veszi az állam, mert erre már van szervezete s történet gondoskodása. Bizonyosan eljön az idő, amikor a tüdő nyomórököjaira is kiterjeszti gondoskodását, hiszen már eddig is sokat tett értük. De az állam véges erejében ezernyi kötelességek és terhek sulya alatt talán késni fog azzal, amit megteremteni valójában a társadalom kötelessége.

A környékület fillérei nagyon sokszor megdöglősen, céltalanul gurulnak el tőlünk. Hátha ezentúl irányt adnánk neki, határozott s nemes célt? Azok a szerencsétlen osztályosai a sorsnak, akiket megejt magának a lassan gyilkoló, pusztító betegség, mindenestre a legérdemesebbek a környékületre, a humanitásra. Mi, akik itt látjuk egy nap, mint más, közöttünk járnak őket sápadtan, beesett arccal s tudjuk, hogy mindenik beteg nyomán más három esik belé a kórho, talán a humanitás mellett a mi védelmünket is szolgáljuk, ha betegházat építünk számukra.

Egy kis jó akarat, egy kevés buzgóság megkezdheti a mozgalmat, amelyből nemsokára állhatna a délvidéki tüdőbetegek háza, a mi nyomorultjaink megmentésére.

Torontálmelegének érdemes tudós orvosi kara van. Van orvos-egyesülete, a hol tudományt művel, lépést tart a modern higiéniaiával s sok esetben már irányt is adott. Ha ez az egyesület karöltve a társadalommal megkezdi ezt a szép és nemes munkát, maga mellett

találja az egész ország társadalmát s minden tényezőt, a mely hivatva van a környékület eszme keresztül vitelére. Hisszük, hogy legközelebb hallani fogjuk a munka megkezdését, minék buzgóbb támogatója nálunk nem lesz. (k-s.)

HIREK.

Tájékoztató

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 6 óráig; ugyanazon napokon este 7/6-tól 1/8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7/2 óráig nyitva marad.

November 23. A Polgári Dalegyet Katalin-táncestélye.
 " 24. Az igazoló-választmány ülése d. e. 11 órakor.
 " 24. Szabad lyceum d. u. 5 órakor.
 " 25. Utószemle a Rezső-laktanyában.
 " 27. Semsey Mariska hangversenye.
 " 30. A Polgári Dalárda estélye a kaszinóban.
 December 2. Az állandó választmány ülése d. u. 1/4 órakor.
 " 5. Közigazgatási bizottsági ülés.
 " 5. Rendkívüli vármegyei közgyűlés d. e. 9 órakor.
 " 16. Tisztújító megyei közgyűlés.

Kecskeméthy elfogták.

— Saját tudósítónktól. —

Egy hét óta kétségkívül legérdekesebb alak a főváros jeles tolvaja egri Kecskeméthy Győző ur. A mióta ez a derék ifju tovább állt azzal a félmilliónyi összeggel, százezrekre szaporodott széles az országban a rendőrök száma. Természetes, hogy önkéntes rendőrökről van szó, akik minden bokorban Kecskeméthyt látnak. De nemcsak a professzionatus és műkedvelő rendőrök fantáziáját csigázta fel a nagy tolvaj alakja, sokat foglalkoztatja a sajtót s különösen a vidéki újságokat. Száz meg száz újságból kiált felénk naponta legalább annyi, hogy Kecskeméthyt lát t t k. Látták Szegeden, látták Nagyikindán, Kolozsvárt, sőt nálunk Nagybecskerekben is. S mindenik helyen esküt tesznek rá, hogy ott járt. Leírják, mit és mit nem csinált s az ügyetlen rendőrség miképpen szalasztotta meg.

De legalább megszalasztotta Mert vannak olyan helyek is százával a hol elfogták és a szoros értelmében lefűltek, galléron ragadták, vitték, vonsozták a rendőrségre. S repül a hír a fővárosba s onnan szerte az országba:

— Kecskeméthy meg van!

Megesik aztán az is, hogy csakugyan elfognak valakit, mert személyleírás után bajos ráakadni a gonosztölvőkre. A sápadtképi szőke emberek egymás után kerülnek a kapitányságokra. Ma reggel, mint tudósítónk táviratozza, egy Kecskeméthyre hasonlító fiatalember sétált az Andrássy uton.

— Itt megy Kecskeméthy! — kiáltotta valaki.

A publikum összecsendült s néhány száz

ember kísért a gyanu ifjut, a ki sietve igyekezett tovább. A mikor látta, hogy nem szabadulhat meg, maga kért föl egy rendőrt, a ki beszállította a főkapitányságra, a hol csakhamar kiderült, hogy semmiköze sincs a sikkasztóhoz.

A székesfehérvári rendőrség is elkövetett ilyen baklövést. Pénteken délután a rendőr-alkapitány vizsgálta a vonatokat, hogy ugyan melyikben fog jelentkezni a sikkasztó. A perronon egy vöröses-szőke bajszu, fiatal és vékony tiszt-helyettes sétált. Odalépett eléje s bemutatkozott.

— Honnan jön a tiszthelyettes ur?

— Makóról.

— És hová igyekszik?

— Nagykanizsára. A közösöktől áthelyeztek a 20-ik honvéd gyalog-ezredhez, a nevem: Csorba István.

A kapitány igazoló iratokat kért. Csorba tiszthelyettes elővette a székesfehérvári kerületi parancsnokság kiállította menetlevelet. A kapitány telefonozott Reé István főkapitányhoz, hogy mit csináljon a gyanu emberrel. Reé főkapitány válasza az volt: be kell vinni a város-házára. Csorba hiába hivatkozott, hogy négy nap óta a Magyar Király-ban lakott s így nem sikkasztatható Budapesten. Előállították a város-házára, ahol kiderült, hogy igazat mondott. A mire Csorbát szabadon bocsátották, régen lekésett a vonatról.

Nagybecskerekhez is annyi köze van Kecskeméthynek, hogy tegnap este megérkezett a fotográfija a rendőrségre.

— Rendkívüli közgyűlés. Torontálvármegye törvényhatósági bizottsága december 5-én rendkívüli közgyűlést tart a vármegye-ház nagytermében. Ezt megelőzőleg december 2-án délután az állandó választmány ülésezik.

— Az Alsó-Béga csatornázása. Darányi földművelésügyi miniszter elrendelte, hogy a Béga hajózhatása érdekében duzzasztó-művek és zsilipek épüljenek. Így az écskai kamrás zsilip már tegnapelőtt befejezést nyert és a titeli kamrás zsilip alapozását a napokban befejezik. A jövő évben következik a zsilipek falazása, a vaskapuk és a folyóban emelendő, lefektethető duzzasztó-gátak építése. E munkálatok foganatosításával a Béga aránylag kevés költséggel olyan biztosan hajózható lesz, mintha mesterséges csatornákat építenék nagy költséggel. Olyan technikai művekkel, melyeket most a Béga foganatosítanak, a kis Szajna Rouentól Párisig három méter mély hajózásra alkalmas vizutat nyertek, melyet 5-6 méterig akarnak megnövelni, hogy Párisban a Szajna partján tengeri hajók is kiköthessenek és Páris tengeri kikötővé tegyék. Darányinak az Alsó-Bégán elrendelt munkálatokkal az a célja, hogy sikert mutatván a kezdés, a közvélemény megnyeressék annak a nagy közgazdasági jelentőségű ideának, mely összes folyóink hajózhatóvá tételével 2000 kilométernél többel szaporítaná eddigi vizutainkat.

— Eljegyzés. Szekeres F. Emil, az Országos központi takarékpénztár tisztviselője, városunk szülőtte eljegyezte Szalay József, a Magyar Estilap kiadójának leányát, Piroskát.

— Jótékonyág. Azt az örömet, a mely pár nap mulva Steinitzer Géza családját éri, a humanitásáról ismert igazgató másoknak is örömmájjá igyekszik tenni. A derék emberbarát egyetlen leányának, Ilonkának, 23-án végbemenő esküvője alkalmából meleghangu levélben 200 koronát küldött a polgármester kezéhez, hogy azt következőleg ossza szét: 50 koronát az esküvő napján a város szegényeinek, 50 koronát az Olga-egyletnek, 50 koronát a nagybecskereki jótékony nőegyletnek és 50 koronát az Iskolagyermekbarát egyesületnek.

— Az öt forintosok bevonása. Közéledik december elseje, a mikor a régi öt forintosok kivonattak a forgalomból. A pénzügyminiszter egyik nem rég kelt leiratában értesítette a várost, hogy az állampénztárak is csak ez év december 1-ig váltják be a régi ötforintosokat. A kinek van belőle, az siessen tuladni rajta.

— Szabad lyceum. A nagybecskereki munkásképző- és társas-egylet f. hó 24-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a melencei-utcai egyleti helyiségében felolvasást rendez. Streitmann Antal főgimnáziumi tanár fog a kisipar jövőjéről felolvasást tartani. Az író kiterjeszkedik felolvasásában a következőkre: Kisiparpolitikánk. — A tanonc és segéd a

gyekbe, Nakundáig. Igen szomorú és nagyon boldogtalan volt.

A tisztartó felesége, aki jó keresztény asszony volt és mint ilyen, irtóztott a botránytól és a jelenetektől, azt tanácsolta az angolnak, hogy ne semmisítse meg Lispeth reményeit.

— Gyermek még, mondá, de azt hiszem, hogy szive pogány maradt...

A hegyi utakon ballagva, az angol körülölelve tartotta a leányt. Ismételtén biztosította, hogy visszatér és nőül veszi. A leány megismételte vele ezt az ígérést. Egyre sirt, amíg társa el nem tűnt a mulliani-i hegyek közt.

Azután leszárította könyeit, visszatért Kotgarhba és így szólt a tisztartó feleségéhez:

— Ó vissza fog jönni!

Két hónap multán Lispeth türelmetlenkedni kezdett; tudta, hogy merre van Angolország, mert egy kis földrajzot is tanult. A házban egy régi térkép lógott, azon igyekezett azt a helyet megtalálni, ahol a kedvese ő reá gondol most. A távolságokról fogalma sem lévén, hibás volt minden tervezetése, de hát baj is az? Az angolnak esze ágában sem volt, hogy egy vad hegyközi leányt vegyen el. Már teljesen el is felejtette.

Három hónapon át Lispeth naponta bezarándokolt Nakundába, hogy lássa, nem érkezik-e meg a jegyese. Ez a sétája megvizsgálta egy kicsit, a helytartó felesége pedig nem zavarta benne, gondolván, hogy lassankint legyőzi „barbár és illetlen rögeszméjét.” Később Lispeth abbahagyta ezeket az utakat és szomorú lett...

A lelkész felesége elérkezettnek hitte az időt arra, hogy feltárja előtte az igaz helyzetet. Elmondta, hogy az angol azért ígért neki házasságot, mert nem akart vele ellenkezni; más terve nem volt vele; elmondta Lispethnek, hogy nem illik szemétt vetni egy idegenre, ak

különbben is völegénye egy hazájabeli leánynak. Lispeth hihetetlenül vösgatta a vállait és vadul ordított:

— Hát akkor hogy van az, hogy ti és ő ilyen dolgokat mondtatok nekem?

— Érdekedben cselekedtünk, hogy elossalassuk bánatodat.

— Ugy hát hazudtatok!... ti és ő!...

A tisztartó felesége lehorgasztotta a fejét, de nem felelt. Lispeth nyugodt volt, nagyon is nyugodt; egy pillanatig hallgatott, aztán lement a völgybe, ahonnan pahari leánynak öltözve jött vissza. Amde rémségesen piszkos volt és sem orrában, sem füleiben nem voltak gyűrűi. Haja utána húzódtott fekete szalagokkal összekötve.

— Visszatérek házámba, mondotta. Lispeth megötlétek és csak az öreg Jaded leánya maradt meg, egy pahari leánya, Tarka Dozé szolgálója. Ti angolok, ti mindnyájan hazugok vagytok!

Mig a lelkészné csitítani igyekezett a leányt, ez eltűnt az uton, hogy soha többé vissza ne térjen. Vad szenvedélyvel csatlakozott a fajabeliekhez, mintha bünbocsánatért járna az elveszett idők miatt; kevéssel azután pedig felesége lett egy bivalypásztornak, aki ütötte, verte, mint a jó pahari férjek szokták; szépsége csakhamar elvirult.

— Nincs hatalom, amely egy pogány leány szeszélyeit megtörhetné, szólt megvetőleg a lelkész felesége. Akárhogy vesszük is a dolgot, Lispeth hiúlen volt.

... Lispeth igen öregén halt meg; jól beszélt angolul és ha ivott egy keveset, elmondgatta első szerelmének történetét.

Akkor szinte hihetetlennek látszott, hogy ez az elromlott, elfonyadt, kiszáradt fatörzshöz hasonló teremtes valaha „a kotgarhi misszió szép Lispethje” volt.

Rudyard Kipling.

jövő kisiparosa. — Szakoktatás: A tanoncoktatás az iskolában és a műhelyben, segédvizsga; a segédek továbbképzése, mestervizsga; mestertanfolyamok. — Szövetkezés: Az Országos Központi Hitelszövetkezet és a kisiparos; a kisipari szövetkezetek rendszerének kiépítése. A felolvasás után este 8 órakor az Ellmer-féle helyiségben tánceste lesz.

— **A muzslyai harang.** Ma érkezett meg a Novottni Antal ismert harangöntő által készített harang, amelyet a főispán gyűjtéséből öntöttek Muzslya községének. A négy métermázsás harang 1466 koronába került. A harangot Németh József temesvári püspök szentelte fel a boldogságos Szűz Máriáról nevezte el.

— **Novemberi ibolyák.** A zordon tél után ébredő tavasszal megjelenő márciusi ibolyák mosolygó kék fejcskéikkel, kellemes illatukkal szívesen látott vendégek; megjelenésükben azonban semmi különös, semmi meglepő sincs. Ez a természet rendje, hogy a kis ibolya, mint a tavasz hirnöke, a kikelet virága előtér a szunyadvó földből s ébredést jelent. Annál meglepőbb a novemberi ibolya, amely nem az üvegházban, hanem a szabadban nyílik. Vidékről küldtek be ma hozzánk három szál nyíló ibolyát, mely künn a szabadban diszlett. Az öregek hite szerint tehát enyhe télre lehet kilátásunk. Különböztetve is gyenge térről regél.

— **Országos vásár.** Ma kezdődött a katalin-napi országos vásár. A városon alig látszik meg a vásár, még az ilyenkor szokásos látványosságok is elmaradtak, s mi sem mutatja a vásároskodást a cédulához közlő feketélő embertömeg kivételével. A forgalom különben élénk. Fölhajtás elég szépen volt. Mint a járhatbiztosi iroda velünk közli, fölthajtottak 2149 drb szarvasmarhát, 1230 drb sertést és 1572 drb juhot. Kereslet azonban nem volt valami élénk, habár az árak elég alacsonyaknak mondhatók. I. r. jármás ökör párjéért fizettek 600—700 koronát, II. rendűért 500—600 koronát, svájci tehén darabja 160—200, magyar fajta darabonként 120—150 koronáért kelt. Hízott sertés eleven súlyba kilonként 72—78 fillér volt. A sovány sertések ára a következő volt: öreg sertés párja 80—100 kor., süldő 60—80 korona, malac 20—30 korona páronként. Juhok 20—28 kor.-val kelték szintén páronként. Az állatvásáron kívül temérdek káposzta kazlak voltak láthatók a vásártéren, amelyekből nagy mennyiségben vásároltak.

— **Megfelebbezett nyugdíjazás.** Versecen, amint onnét írják a város, törvényhatóságának legutóbbi közgyűlésén szenvedélyes vitát keltett Seemayer János országgyűlési képviselő, volt polgármesternek nyugdíjaztatási ügye. A nyugdíjbizottság azt indítványozza, hogy a kiküldött három orvos bizonyítványa alapján 26 évi szolgálat után fizetésének 72%-ával, tehát 2800 frttal nyugdíjaztassék a volt polgármester. Dr. Haag Aladár azt kívánta, hogy e tárgy vétessék le a napirendről, mivel az ezen ügyre vonatkozólag beadott felebbezése még nem nyert elintézetést, s a mennyiben a tárgyalásba mégis bele menne a közgyűlés, indítványozza, hogy az orvosi vélemények az orsz. közegészségügyi tanács által vizsgáltassanak felül. Rotter a nyugdíjazás mellett emelt szót. A megejtett szavazásnál Haag dr. kisebbségben maradt, s bejelentette felebbezését.

— **Jegyző-jelöltek párbaja.** Tegnap hírnkre vonatkozólag Nádasky György annak közlésére kért fel bennünket, hogy ő nem sebesült meg a párbaj alkalmával.

— **Ugrics Zsiva** pancsovai polgártárs birkákat adott el a mai vásáron. A jól sikerült vásár öröme nagy áldomást csaptak egyik lacikonyhában, amely alkalommal a gazda annyi szeszt szedett magába, hogy a vásártéri árokba feküdt le pihenni. Öntudatlan állapotban szállították be a rendőrségre, ahol neki is, a nála talált 73 korona készpénznek is gondját viselik kijózanodásáig.

— **Elfogott csempészek.** Torontál község batárában egy kocsi állapodott meg, rajta négy emberrel és egy pár mázsa leveles dohánynyal. A kocsi ülők leszállottak s mindenik egy egy jókora batyut kanyarított a hátára s azzal elindultak Basahid felé. Amde vesztükre, mert találkoztak egy csendőri őrzéssel, amely kíváncsi lévén a batyuk tartalmára s miután tilos portékát talált bennük, a kocsit, lovat zálogul fogva, a négy atyafi ellen csempészkedés miatt folyamatra tette a hivatalos eljárást. Miután a csempészek állandó lakással nem bírtak, fogva tartották őket.

Színház és irodalom.

* **A tavaszi színi évad bérlete.** Több oldalról nyilvánított kívánság folytán a vármegye színi bizottsága kimondta, hogy a tavaszi évadra külön nyit páros és páratlan bérletet. A bizottságnak gondja lesz arra is, hogy a műsor e beosztásra való tekintettel állíttassék össze. Bérelni Stross Béla főispáni titkárnál lehet.

* **A szelistei asszonyok.** A karácsonyi könyvpiacon szánt művek egyre-másra jelennek meg. A legérdekesebb újdonságok között ezáltal kétségen kívül Mikszáth Kálmán felé fordul. Mikszáth Kálmán munkájának „A szelistei asszonyok” a címe. A szerző ebben a regénynek is beillő hosszabb elbeszélésében Mátyás király udvarát és korát festi, tehát azt az udvart és azt a kort, amely a magyar közönség előtt a legérdekesebb és legkedvesebb. A történet, amelyet a nagy író elmond, módfelelt eredeti ötleten alapul s egyike azon vidám történeteknek, amelyek igazi gyönyörűséget okoznak az olvasónak. Mikszáth Kálmán törölmetszett magyar humorának minden üdösege megnyilatkozik ebben a váratlan és ötletes fordulatokban gazdag elbeszélésben, amelynek szereplői a mi magyar szívünkhez oly közel esnek. A 334 oldalra terjedő s a szemnek is tetszetős kötet ára 4 korona.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 21-én.

Budapest, nov. 21. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház, amely a főrendek tegnapi tanácskozása miatt egy napig szünetelt, ma szokatlan érdeklődés mellett folytatta a felirati vitát. Több incidens zavarta meg az ülést s egyik nyomán az egész fővárosban óriási riadalmat keltett egy ellenőrizhetetlen hír, amely arról szólt, hogy a képviselőházba bombát vetettek. A dologból annyit volt igaz, hogy egy feketébe öltözött ember a képviselők külön karzatáról beleszólt Polczner beszédébe:

— Hazaárulók! Rablók!

A hangra ijedten ugrott fel a Ház, amelyet abban a pillanatban röpirat özön árasztott el a karzatról.

— Fel kell függeszteni az ülést, — kívánták többen, de az elnök helyre állította a rendet.

A közbeszólót a háznagy hivatalba kísérték a teremszolgák és átadták a rendőrségnek.

Az ülés különben a király köszönetével kezdődött. Apponyi elnök jelentette, hogy a király hálással vette tudomásul a Háznak Erzsébet főhercegnő eljegyzéséhez való szerencsekívánátát Napirend előtt Weisz Berthold személyes kérdésben mérte össze fegyverét Pichler Győzővel, aztán rátértek a felirati vitára.

Első szónok Polczner Jenő volt Több szempontból bírálja a feliratot, de beszéde teljesen elveszett abban a zavarban, a mit a karzatról inszenált egy feketébe öltözött ur.

— Hazaárulók és Rablók! Oritott le a Háza az ismeretlen s röpirattal árasztotta azt el. Csak nehezen sikerült az elnöknek a rendet helyre állítani.

A következő szónok Győrfy Gyula. Különösen az erdélyiek nyomoruságáról beszél s erősen kikel a néppárt ellen, amely felekezeti izgatást csinál Erdélyben.

— Gyalázat, hogy Majláthot nevezték ki püspöknek. Felháborító, amit ez az ember csinál — kiáltott közbe Olay Lajos, amire óriási felháborodás zugott fel jobbról:

— Rendre kell utasítani — követelték a szabadelvűek, de Apponyi úgy vélte, hogy Olay csak a kritika jogával élt, mire a nyugalom helyre állott.

Buzáth felszólalása után Visontai Soma interpellált a nem rég kiutasított Garini olasz képviselő dolgában.

Szóll Kálmán megnyugtatója után a Ház a választ tudomásul vette.

A következő ülés holnap lesz.

Öngyilkos volt képviselő.

Budapest, nov. 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kovács József, volt függetlenségi képviselő, ma az Orbán-hegyen levő villájában agyonlőtte magát. Kovács a mult cikluson a hajdu-nánási kerületet képviselte.

Inzultált papok.

Budapest, nov. 21. (A „Torontál” ered. táv.) Lissabonból jelentik: A nép kövel dobálta meg a kikötőben a hajóról kiszálló 16 francia papot. A papok visszatértek a hajóra s panaszt tettek a kapitánynál, aki azt a kormányzóhoz tette át.

Cáfolat

Budapest, nov. 21. (A „Torontál” eredeti távirata.) Drága királynénak öngyilkossági kísérletéről terjesztett híreket ma Belgrádból a leghatározottabban megcáfolják.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1901. november 21.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilós	50 kilogr. ára		60 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	8.25	8.40	8.65	8.75
Pestvidéki új	76	8.15	8.30	8.55	8.65
Bánsági új	76	8.10	8.25	8.00	8.00
Bácskai új	76	8.30	8.45	8.00	8.00
Rozs új elsőrendű		70—72	7.00	7.10	
„ „ másodrendű		—	6.80	7.00	
Arpa „ takarmány		60—62	6.00	6.20	
„ „ égetni való		62—64	5.85	6.00	
„ „ sörfőzésre való		64—66	0.00	0.00	
Zab „		39—41	7.15	7.80	
Tengeri ó „ bánsági		—	0.00	0.00	
„ „ másnemű		—	5.45	5.65	

Határidő-üzlet.

Budapest, nov. 21. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Csendes irányzat mellett gyenge volt a vételkedv. Az árak a tegnapiak maradtak. Déli zárlatkor következők voltak a határidőüzlet jegyzései:

Buza novemberi ultimóra . . .	8.20—8.22
„ 1902. áprilisra . . .	8.58—8.59
Rozs novemberi ultimóra . . .	7.20—7.21
„ 1902. áprilisra . . .	7.33—7.34
Zab novemberi ultimóra . . .	6.96—6.97
„ 1902. áprilisra . . .	7.59—7.60
Tengeri (új) nov. ultimóra . . .	5.16—5.17
„ 1902. májusra . . .	5.53—5.54

Szerkesztői üzenetek.

B. G. Lapunk barátainak mindenkor szívesen állunk rendelkezésére. De azt már még sem tehetjük meg, hogy azért, mivel Ön egy más városban megjelenő lap cikkelyével nincs megelégedve, mi adjunk helyt egy három hasábos polemianak. A cikk rendelkezésére áll.

S. M. Köszönjük a szép tudósítást, de mint látni méltóztatik, már előbb küldtek értesítést az ünnepélyekről. Üdv.

Szabadka. Köszönjük az érdekes könyvet. Mihelyt lehetséges lesz bővebben, foglalkozunk vele.

Zs. A minap közöltük. Üdv.

Romeo. Ne írjon a papiros egy oldalára sem.

N. E. Mindenfajta szárnyast legelőnyösebben úgy értékesíthetnek, ha érintkezésbe lépnek a Magyar Gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezetével Budapesten vagy Vámos és Bruszt céggel. Mind a kettőnek a központi vásárcsarnokba kell írni. Ők majd tájékoztatót adnak minden tekintetben. Az előbbi a tojás eladását is közvetíti.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy Becskerekre illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1901. október hó 1-től.

Érkezik:

A nagybecskereki pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Pancsováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
Alibunárról: este 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolyára: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
Temesvárra: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 10 p.
Verseczre: reggel 3 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
Alibunárra: reggel 3 óra 25 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 10 p.
Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 5 óra 58 p.

HIRDETÉSEK.

FELVÉTELEK magyar és német levelezésben jártas kisasszony. Írásbeli ajánlatok igényekkel Grünbaum Vilmos céghez. 1123-3.2

31690/I. szám 1901. M. kir. államvasutak Üzletvezetősége Szegeden.

Pályázati hirdetmény

pályafentartási fák szállítása iránt.

A magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére az 1902. és esetleg a következő 1903. és 1904. évben szükséges pályafentartási fák szállításának biztosítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1902. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felelhető vagy lejjebbithető, a következő:

Erdei fenyő deszka	60 m ³
Jegenyefenyő-deszka	58 "
Lucfenyő-deszka	130 "
Tölgyfa deszka	11 "
Szélmentsetlen jegenyefenyő deszka 2 "	"
Vágott erdei fenyőfa	42 "
Faragott puhafa 12 m.ig	205 "
Faragott puhafa 12 m. felül	55 "
Faragott tölgyfa	438 "
Vágott lécs puhafából	200.600 fm.
Kerítési oszlop tölgyfából	2190 drb.
Erdei fenyő palló	122 m ³
Jegenyefenyő palló	32 "
Lucfenyő palló	83 "
Tölgyfa-palló	144 "
Tölgyfa-rud	369 "
Tölgy szálfa	40 "
Puha szálfa	24 "
Puha széldeszka	4 "
Fedő zsindely 47 cm.	300.000 drb.

A fenti anyagok pontos méretei a részletes méretjegyzékben vannak felsorolva, mely méretjegyzék, ajánlati és pályázati feltételek az alulírt üzletvezetőségnél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénzfizetés ellenében a magy. kir. államvasutak nyomtatványtárától (Budapest, Andrássy-ut 73/75. sz. alatt) 50, illetve 30 fillérenyi áron szerezhetők meg.

Az ajánlatok a külön e célra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállításhoz a következő feltételek irányadók:

A szállítás a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291/96. számú általános, valamint a pályafentartási célokra szolgáló gömbölyű faragott és metszett fák szállítására vonatkozó 143889,901. számú különleges feltételek értelmében eszközözlendő, mely feltételek a pályázati határidőig alulírt üzletvezetőség anyag- és leltárbeszerzési osztályánál, valamint a magy. kir. államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségnél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ilyenkor 1 koronás magyar okmánybéllyel ellátott ajánlatot ezen alábbi külcimmal: „Ajánlat épületfák szállítása iránt 31090. 1901. számhoz 1901. évi december hó 5 én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségének I. osztályához benyújtandó vagy posta útján beküldendő.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5 százaléka készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban 1901. évi december hó 4-iki déli 12 óráig a szegedi üzletvezetőség gyűjtő-érintőosztályánál leteendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Szeged, 1901. évi november hó 7 én.

(3.3) Az Üzletvezetőség.
(Utánnnyomás nem díjazatik.)

Van szerencsém köztudomásra hozni, hogy

ügyvédi irodámat

a Gimnázium-utca 496. számú ház alá helyeztem át.

Dr. Pollák Győző,
ügyvéd.

1073-8.8

Czirokszalmát

ugy kicsinyben mint nagybani vételre keres a nagybecskereki kir. törvényszéki fogházfelügyelőség.

(1120-3.3)

Két szoba, konyha és a szükséges mellékhelyiségekből álló

lakás

azonnal kiadó (1055-x.21)

Zápolya-utca 1. szám alatt.

5025. tkvi sz. 1901.

1125-1.1

Árverési hirdetmény és kivonat.

A perlaszi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán kiskoru Regaszek András perlaszi lakos javára 440 kor. tőke, ennek 1898. évi június 6-ától járó 6% kamata, 72 kor. 50 fillér már megállapított, 21 kor. 30 fill. jelenlegi s még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881. évi 60. t-c. 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében Krümer János temesvári lakos ellen az ezen kir. járásbíró területén Perlasz község határában fekvő és a perlaszi 851. sz. tjkvben foglalt 665 sz. ház és 194¹/₂ □-öl házhelyre 112 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közzé teszi.

A nyilvános árverés a kir. járásbíró, mint tkvi hatóság hivatalhelyiségében 1901. évi december hó 6 napjának d. e. 9 órájkor fog megtartatni a következő, ugy a tkvi hivatalban, mint Perlasz községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.
3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezébe letenni.

Perlaszon, 1901. évi augusztus 10-én, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságánál.

Tóth,

kir. aljárásbíró.

14939/III. sz.

Magyar kir. államvasutak.
Üzletvezetősége Miskolcz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Fülek állomásán a vendéglői üzletre 1902. január hó 1-től számított 3 évi időtartamra ezennel nyilvános pályázat hirdetetik.

A vendéglőt bérbe venni óhajtok felhívom, hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó évi november hó 29 én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak miskolci üzletvezetőség titkári hivatalához e cím alatt: „Ajánlat a füleki pályavendéglő bérletére 31499. számhoz“ lepecsételt borítékban térítvány mellett nyújtsák be.

Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál f. évi november hó 28 án déli 12 óráig bánatpénzkepen 1000 koronát készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban letétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vételét nem fog.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. emelet 25. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A magyar államvasutak miskolci üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre, szabadon választhasson.

Miskolcz, 1901. november hó 9-én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnnyomás nem díjazatik.)

Hirdetések

gyárosoknak, kereskedőknek és iparosoknak, saját érdekük, hogy gyártmányaik, áru- és iparokkeiket mennél többet hirdessék.

A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy a ki nem hirdeti, az maga ellen vét!

Hirdetések felvételnek a „Torontál“ kiadóhivatalában.